

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת כי תבוא, תשפ"ה

תמחק לנו את העוונות ואנחנו נגיד 'תודה רבה'

בפרשה שלנו מוזכרים תשעים ושמונה קללות, השם ירחם. אי אפשר לקרוא אותם. השליח ציבור מנמיך את הקול, וקורא אותם בנישימה אחת, כי קשה לשמוע אותם. חס ושלוש... לעבור אותם, מי יכול? השם ירחם.

אבל לפני התשעים ושמונה קללות, התורה כותבת הקדמה, והמצווה של ההקדמה זה מצוות ביכורים.

כותב רש"י: 'ואמרת אליו, שאינך כפוי טובה. מצוות ביכורים למה נבראה? ומה מטרתה? כדי שתעלה לירושלים עם הביכורים, ומה? ותגיד לאלוקים שאינך כפוי טובה. אם אתה יודע להכיר טובה ולא להיות כפוי טובה, זה מציל אותך מכל התשעים ושמונה קללות. ולכן חובתנו באמת להכיר טובה לאלוקים.

הגמרא במסכת מגילה (ד. אומרת: נבואה שצריכים אותה לדורות נכתבה, נבואה שלא צריכים אותה לדורות לא נכתבה. יוצא, שהנביאים שיש לנו, זה הנבואה שצריכים אותה לדורות.

בהושע (י, ב-ג.) אנחנו קוראים את זה בשבת תשובה: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ, כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֶוְנֶיךָ עֵוֹן". נו, אז מה עושים? כתוב בפסוק הבא: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה', אִמְרוּ אֵלָיו כָּל תְּשׂא עֵוֹן, וְקַח טוֹב, וְהִשְׁלַמְהָ פְּרִים שְׁפִתֵינוּ".

על הפירוש של רש"י על הפסוק הזה אני חוזר עליו מלא פעמים, זה מתאים עכשיו, ומתאים כל החיים. "אמרו אליו כל תשא עוון", כותב רש"י במקום: אנחנו רוצים, אלוקים, שתיקח את כל העוונות שלנו, ותמחק אותם. נו, ואם אני מוחק לכם את כל העוונות מה אתם מבטיחים לעשות? אנחנו נגיד לך 'תודה רבה'!

משתלם או לא משתלם? לא אני אומר את זה - נביא אומר את זה בשם השם!

אני בהתחלה חשבתי שזה נשמע בדיחה. פתחתי לראות, מה שאמרת לי לך - מילה במילה! "אמרו אליו כל תשא עוון" - תמחק את העוונות שלנו. ומה? "וקח טוב". אומר רש"י: מה זה 'קח טוב'? נגיד לך תודה רבה על מה שעשית לנו, שנאמר "טוב להודות להשם".

איזה דבר גדול זה! כמה גדול כוחה של הודיה!

בספר חובות הלבבות, כל שער עבודת האלוקים - על מה זה בנוי? להכיר טובה. איך אתה יכול לעבוד את אלוקים אם אתה לא מכיר לו טובה?

סיפור מקפאי - הצלה בזכות הודיה

סיפר איזה יהודי אחד: אני ר"מ בישיבת זכרון דוד. ערב סוכות, אני יוצא, אני עובר ליד רחוב שלמה המלך, יש שמה חנות של 'אשפר', של בשר. כתוב בחוץ: מבצע חמישים אחוז על הבשרים!

נכנסתי לחנות - באמת חמישים אחוז! חשבתי כמו כולם, שצוחקים עלינו - אבל באמת היה חמישים אחוז!

יצאתי מהחנות עם שש עשרה ארגזים של בשר. אמרתי: "עכשיו יש כזה מבצע גדול, אני כבר קונה!".

באתי הביתה, אמרתי לאשתי: "תשמעי, איזה מבצעים! מה שקנית שבוע שעבר בחנות בשמונים שקל - ארבעים שקל עכשיו מוכרים את זה!".

אז אשתי התלהבה. אומרת לי אשתי: "אבל איפה נשים את כל הארגזים?" אולי נקנה מקפאי? הבית כזה קטן, תכניס עוד מקפאי לתוך הבית?

לא הייתה ברירה. אמרתי: אני ר"מ בישיבה, אני אבקש מהישיבה אם יכולים לשים את הבשר במקפאי.

התקשרתי לרב אמסלם, הוא המזכיר של הישיבה. אני אומר לו: "אני יכול לשים בישיבה ארגזים של בשר?" אמר לי: "תראה, אתה יכול לשים. אבל אני לא כל כך הייתי רוצה, כי פעם משהו גם שם ארגזים, ואתה יודע, הטבח השתמש בזה, זה לא נעים, לא נעים". אמר לו: "אל תדאג, אני עוטר את הכל בניילון, כותב על זה 'פרטי', אנשים לא יגעו". אומר לי: "אם אתה מקפיד, אין לי בעיה".

הכנסתי למקפאי את כל השש עשרה ארגזים, עטפתי בניילון, כתבתי בגדול "פרטי" - אין לגעת".

הגיע חג סוכות, הכל היה נחמד. חול המועד סוכות, אשתי אומרת לי: "לך תביא כמה חתיכות בשר, עופות, נכין לחול המועד".

אני יוצא לכיוון הישיבה, פוגש אותי איזה בחור. "שלום הרב". "מי אתה?" אני לא כל כך זיהיתי אותו. "הרב, אני למדתי בישיבה פה, אני דודי - דוד". "דודי... באמת?" "הרב, אני היום בגיל שלושים ושמונה, וברוך השם התאסרתי!".

וואו, חיבקתי אותו! איך שמחתי, איחלתי לו מזל טוב, היה ממש מרגש. אמרתי לו: "תמסור מזל טוב לאבא שלך, תגיד לו בשמי מזל טוב". "מה, הרב לא מתקשר אליו? אתה חבר טוב מאוד של אבא שלי?".

אמרתי לו: "אתה יודע מה? אני אתקשר אליו. אבל אם נגיד לא הצלחתי, חג וטרדות - תמסור לו בשמי מזל טוב".

כשהוא אמר לי את זה, אמרתי לעצמי: אתה יודע מה זה בן אדם מחכה שלושים ושמונה שנה לחתן את הילד שלו? אתה יודע איזה שמחה יש לאבא הזה שהוא זוכה

לחתן את הילד? מה, אני אתקשר? אני נוסע אליו!

נכנסתי לתחנת דלק, מילאתי דלק, נסעתי לחדרה. הגעתי לחדרה, לסוכה של החבר. איך הוא התרגש! התחיל לבכות! "מה, באת במיוחד להגיד לי?" "באמת, במיוחד באתי אליך להגיד לך מזל טוב!".

הוא אומר לי: "תראה כמה השם שומע את התפילות! כמה השם שומע תפילות! אתה יודע, יש קשיים, יש בלבולים... השם בסוף שומע את התפילה. ריגשת אותי מאוד. בע"ה החתונה תהיה בתוכה, אני רוצה שאתה תבוא. אני אשלח לך הזמנה, תבוא לחתונה, אני רוצה לרקוד איתך, כי רק אתה מבין אותי. אני רוצה, שאני ואתה באמצע המרכז של המעגל של הריקודים. אני רוצה לשיר איתך: 'הטוב, הטוב, הטוב, כי לא כלו רחמיך'... 'לא כלו רחמיך' - זה אני רוצה לשיר איתך! גם אם התזמורת תפסיק לנגן, אנחנו נמשיך לשיר את השיר הזה!".

חזרתי בחזרה, הגעתי לישיבה, נכנסתי למקפאי לקחת את הבשר. הוצאתי איזה ארגז. טק! הדלת של המקפאי, ננעלה עליי. נהיה חושך גמור.

אמרתי: בסדר, בכל מקום יש לחצן מצוקה, אפשר לצאת. אני עם הפנס של הטלפון מאיר, אני רואה על הצג כתוב: מינוס 40. אמרתי: בסדר, יש לחצן מצוקה. חיפשתי, אני רואה צבע אדום - לחצן מצוקה. אני לוחץ עליו, הדלת אמורה להיפתח. לא נפתח. אני לוחץ. אמרתי: אולי צריך יותר חזק. אני לוחץ טיפה יותר חזק. אולי צריך לדחוף את הדלת, בעטתי בדלת, ניסיתי - לא עובד.

אני מנסה, מי עכשיו ישמע אותי? חול המועד סוכות, הישיבה ריקה! אין בכלל שום בן אדם שמה! ואני לבד פה. תצעק עד מחר! בנוסף, גם אין קליטה בתוך המקפאי.

לא ידעתי מה אני אעשה. התחלתי לפקוק, לרקוד קצת, אולי הגוף יתחמם. אני מנסה. בסוף, עשרים דקות עבר, ואני מרגיש שפתאום מתחיל להיות קשה לי לנשום. ואני מתחנן: "בורא עולם! ריבונו של עולם! תרחם עליי!".

הוצאתי נייר. אמרתי: לפני שאני אמות, אני כותב צוואה לילדים שלי. הוצאתי נייר, כתבתי צוואה. אמרתי: מה שיש, אני אכתוב ככה במהירות, לפחות שישאר משהו.

אני כותב, ואני צועק: "אין עוד מלבדו! תרחם עליי! תרחם עליי!" ואני מנסה, שום דבר לא עוזר.

כצעד אחרון, אני הרגשתי שזהו. "ריבונו של עולם! היהודי הזה הזמין אותי לשיר 'הטוב כי לא כלו רחמיך', תזכה אותי שגם אני אזכה להגיד 'הטוב כי לא כלו רחמיך'!".

פתאום, אני רואה שהצג של הטלפון נדלק! אני רואה - יש קליטה! יש קליטה! ישר התקשרתי למזכיר. המזכיר אומר לי: "מי זה?" אמרתי לו: "הרב אמסלם! אני במקפאי למטה!" אומר לי: "מה אתה רוצה ממני?" אמרתי: "אני במקפאי! תקועו!".

הבן אדם ירד מהר, פתח את המקפאי. כבר לא היה לי כוח הרבה. משך אותי החוצה, גרר אותי, נתן לי קצת לשתות, חימם אותי קצת, ויצאתי משם בשלום.

אחרי שיצאתי, לקח קצת זמן, התעוררתי קצת. רק ככה הבנתי מה זה כשבן אדם זוכה לשיר לפני השם "הטוב כי לא כלו רחמיך!".

אומר לי המזכיר: "אתה יודע, אני בחול המועד, הטלפון שלי כבוי לגמרי. פשוט אשתי רצתה איזה מספר מתוך אנשי קשר שיש לי. אמרתי: אני אדליק, לקחתי את המספר. ובזמן הזה שהטלפון שלי דלוק - התקשרת אליו! אם היית מתקשר לפני, אחרי - כבר לא היה מי שיענה לך!".

"הטוב כי לא כלו רחמיך!".

שנת תשפ"ה עומדת להסתיים... אמרת תודה לאלוקים!?

שנת תשפ"ה עומדת להסתיים. כמה אסונות היו השנה הזאת! מה שאנחנו רק שומעים, מה שלא שומעים, מה שלא שומעים... השם ירחם עלינו. מה... כמה דברים, כמה דברים רעים.

תגיד, עברת את זה? אמרת תודה לאלוקים? אמרת תודה לאלוקים על שנת תשפ"ה? בן אדם עובר את החיים שלו וחושב שתשפ"ו תעבור חלק. היא לא תעבור! תדע להודות על מה שהיה לך! אם תדע להודות, שנה הבאה תשפ"ו יהיה לך שנה יותר מוצלחת.

בשבוע הזה שנשאר לנו עכשיו, חייב בן אדם לקחת את עצמו להודות להשם על מה שהשם היטיב איתו.

אנחנו רק רואים כל מיני תמונות. אדם שנפטר, זה לא רק שהבן אדם נפטר - זה הלכה משפחה! הלכה משפחה! זה אסון שלפעמים משפחה שלמה נאבדת.

כמה צריכים באמת... בן אדם מסתובב ברחוב וברוך השם הוא בריא. אתה בריא? זה נס גמור היום! כמה אנשים חולים!

אתה מסתובב, אתה רואה פה בצפת, כל שנה בונים עוד מחלקות. לך למרכז, אתה רואה שמה ערים של בתי חולים. השם ירחם עלינו.

כמה בן אדם צריך להודות להשם על מה שהשם מיטיב איתו!

סיפור התינוקות וברכת אשר יצר

סיפר איזה יהודי אחד: ברוך השם, התחתנתי. שנה וחצי אחרי הנישואים נולדה לי בת. איך המשפחה שמחה. זה בת ראשונה במשפחה. אבא שלי נהיה סבא. היה

עוב את הכולל, נשאר בבית. הוא בוכה, אשתו בוכה. לא יודע מה המצב שלהם היום, אבל הם עברו לבני ברק.

אבל אם היה אברך אחד, שבלי כוונה, היה טופח לו על השכם, היה מזכה אותו ללמוד כל חודש אלול! כל חודש אלול! אתה יודע, לפעמים רק התייחסות אחת – מה אתה יכול לעשות בהתייחסות אחת.

השבוע האחרון של השנה

בעזרת השם, יום שלישי מתחילים את השבוע האחרון של השנה.

כתב רבנו אליהו לופיאן (סוף חלק שלישי של 'לב אליהו'), שבשבוע האחרון של השנה אפשר לתקן את כל השנה כולה!

עכשיו, מה צריך לעשות?

הא' ב', כמו שאנחנו אומרים כל פעם: להתחזק מאוד בלימוד תורה! אנחנו מזלזלים בזה, אבל תורה – אין, אין יותר גבוה מזה! אין דבר שימחל לך על כל העוונות יותר מלימוד תורה!

תנצל את הזמן! מה שתחטוף בלימוד תורה – שווה הכל! אני אומר לך, אם תצליח לחטוף משנה אחת, עוד משנה אחת – שווה מיליארדי טבילות! בן אדם הולך טובל, עושה גלגולי שלג – לא מתקרב למילה אחת בתורה! לא מתקרב! לא – זה לא משהו 'אולי' – כלום! לכן לימוד תורה זה גבוה מעל גבוה!

דבר שני: להתפלל! שהתפילה תהיה כמו שצריך. להתפלל מעומק הלב, באמת להתפלל, לבקש. בפרט אם אתה אבא – יש עליך הרבה אחריות! להתפלל באמת בעומק הלב. תפילה פועלת ישועות!

אפילו שה'מגיד' אמר שאין מה לעשות – זה לפני תפילה!

מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף – אתם יודעים מתי מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף כתב את הבית יוסף? חושבים שהחיים של הבית יוסף זה היה חיים מה זה נעימים. איזה חיים ככה – חיים טובים.

מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף התחתן שש פעמים! כל פעם אשתו מתה במגפה וגם הילדים שלו מתו. השם ירחם!

ובכל הצרות האלו של מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף – זכה לכתוב את הבית יוסף ואת השולחן ערוך. כמו שמשנה רבנו הוריד תורה לעם ישראל – מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף הוריד שולחן ערוך לעם ישראל. משהו לא בנמצא.

מתי נכתבה תורה שבעל פה? אתם יודעים מתי? בזמן של העשרה הרוגי מלכות. תמיין לעצמך, בדור שלנו, תופסים עשרה אנשים כמו הרב עובדיה, הרב אלישיב, החפץ חיים, שוחטים אותם, חותכים אותם... איזה דור שפל זה! בדור הזה נכתבה תורה שבעל פה!

דווקא איפה שנראה לך לא מסתדר – שמה כל העלייה שלך נמצאת!

מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף התחתן שש פעמים. הפעם השישית הוא התחתן בגיל שמונים. אשתו הייתה מאוד צעירה. היא מאוד רצתה ילדים.

מִרְן הַבַּיִת יוֹסֵף, יש לו את המגיד. הב"י אמר לו: "מגיד, אשתי רוצה ילדים. מה קורה? למה אין לי ילדים?"

אומר לו המגיד – [מספר את זה הרב בן ציון מוצפי בפרשה שעברה כי תצא] – אומר לו המגיד: "תשמע, אשתך זאת של היום, אתה רואה שהיא משמשת אותך בצורה הכי חזקה שיכולה להיות. בגלגול שעבר היא הייתה תלמיד חכם גדול מאוד, אבל אותו תלמיד חכם היה קמצן. לא קמצן בכסף, הוא לא רצה להעביר את התורה שלו לאחרים. לכן גלגלו אותו באישה. למה? כדי שתשמש אותך. ואתה רואה שעכשיו היא מסורה אליך בלב ונפש. למה? בגלל שעכשיו היא צריכה לתקן את מה שהיה בגלגול הקודם. וכיוון שבגלגול שעבר היא הייתה גבר, לכן אין מציאות שיהיו ילדים. אין מציאות שיהיו ילדים". ככה אמר לו המגיד.

אמר הבית יוסף: טוב, ישר כח. זה... מה שהמגיד אומר. אבל אני אתפלל! אני אתפלל! שלוש שנים אחר כך נולד בן, וקראו לו יהודה. ואותו יהודה הוא זה שהדפיס את כל הבית יוסף. המגיד אמר אין לך תקנה, המגיד אומר אין מה לעשות, וגם מספר לך את כל הספור של הגלגול.

כל מה שאומרים "אין מה לעשות" – זה לפני התפילה! אבל אחרי תפילה זה כבר סוגיה אחרת!

לכן, בשבוע הזה שיש לנו עכשיו, כל אחד ירבה בתפילה. תפילה מעומק הלב, מאוד יקרה.

ובן אדם יתחזק מאוד להודות להשם על השנה הזאת תשפ"ה! להודות להשם! ולא חסר על מה להודות!

בעזרת השם, נזכה כולנו יחד עם כל בית ישראל לשנה טובה ומבורכת, לעלייה גדולה, להצלחה, לכתיבה וחתימה טובה, לברכות מרובות, לישועות, לסייעתא דשמיא שתלווה אותנו כל החיים, אמן ואמן.

במשפחה ממש שמחה גדולה מאוד. יומיים שלושה, משתחררים מבית חולים. הרופא אומר: "רק בדיקה אחרונה, ויוצאים".

הוא עושה את הבדיקה האחרונה ופתאום הוא מגלה איזה 'גולה' בצוואר של התינוקת. הוא מסתכל, אומר: "אני לא יכול לשחרר אתכם. צריך לבדוק מה זה 'הגולה' הזאת".

אמרתי: "בסדר, מחר זה יעבור. אתמול זה לא היה, מחר זה יעבור".

למחרת זה כבר היה בגודל של שתי גולות. הגולה התנפחה, כבר היה כבר מפחיד. ולמחרת עוד פעם. וואי, כל המשפחה התאגדה – מה עושים?

הסבא, אסף את כל המשפחה. אמר: "אנחנו נוסעים לרבי שמעון להתפלל!".

כל הילדים הגיעו. הבנים, בנות, כולם הגיעו. והלכו להתפלל אצל רבי שמעון.

סיפר הסבא: "בכיתי שם ברבי שמעון. אני סבא טרי עכשיו, וככה קורה. והרופאים אומרים שזה מאוד מדאיג אותם, שהגולה הזאת מתנפחת ומתנפחת. ונקבע ניתוח ליום ראשון. אני ביום חמישי אצל רבי שמעון, ואני מתפלל, בוכה.

כשהרגשתי ממש בלב, כבר הייתה לי הרגשה, אמרתי: 'רבי שמעון, אני מבקש ממך בבקשה, תתפלל לפני כיסא הכבוד שישלחו רפואה שלמה לנכדה שלי. אני מבטיח לך פה שאני מקבל על עצמי לברך ברכת אשר יצר. אבל לא רק בכוונה – אלא מתוך הרגשה של 'להודות להשם'! אני רוצה להודות לאלוקים!"

אנחנו קוראים את הברכה הזאת, אבל אף פעם אנחנו לא עוצרים לפני סוף הברכה: 'שאם יסתם אחד מהם או יפתח אחד מהם, אי אפשר להתקיים אפילו שעה אחת'. תעצור פה שנייה אחת – ריבונו של עולם, אני חי! תודה רבה! במחשבה הזאת אני רוצה להודות לך על זה, ועל זה אני רוצה לברך אותך עכשיו! ככה קיבלתי על עצמי. בכיתי, וזהו".

יום ראשון נקבע הניתוח. הרופא הגיע, הבאנו את התינוקת עם העגלה. הרופא עושה בדיקה, אומר: "אני רואה שהגולה קצת התקטנה, אנחנו נמתין למחר".

למחרת, הרופא אומר שהגולה עוד התקטנה. שלושה ימים אחר כך מספר הסבא, אני מקבל טלפון מהבן שלי, הוא צועק לי בשופרת: "אבא! השתחררנו! אבא, הילדה בריאה!"

ברכת אשר יצר ב'הודיה'! להודות להשם שאני חי!

זה הזמן שלנו עכשיו בשבוע הזה שנשאר לנו, להודות לאלוקים על השנה הטובה הזאת. ולא חסר על מה להודות!

כבוד בית כנסת ותפילה – בלי טלפון

שני דברים אני רק עוד רוצה להזכיר [אלה דברים שרק שמעתי, אני לא מכיר את הפרטים. אם אולי הדברים לא נכונים, תסדרו אותם שיהיו נכונים. אנשים פשוט התקשרו וסיפרו לי. אבל הרעיון הוא טוב בכל אופן].

התקשר אליי איזה יהודי אחד מזכרון יעקב. אומר לי: "אני רוצה לספר לך סיפור. אתה שמעת על המבצע שעשו בקטאר?" אמרתי לו: "לא". אומר לי: "מה, אתה לא מעודכן?" אמרתי לו: "אני באלול לא מעודכן!"

אז תשמע מה שהיה: הם שתלו להם שבבים בתוך הטלפונים שלהם. יצאו המטוסים 1,800 קילומטר עד המקום, זיהו את השבבים, זרקו את הטילים, המשרדים – הכל נמחק! כל מי שהיה באזור נמחק. אבל הבכירים שלהם לא מתו. למה לא? כי הם השאירו את הטלפונים במשרד והלכו להתפלל במסגד. הטלפונים מתו, אבל האנשים לא מתו.

בשבילנו, גם אם בן אדם סימנו אותו מלמעלה, אין לך איפה לברוח! אתה כבר מסומן, זהו, גמרנו. אם אתה יודע לכבד את התפילה – אתה ניצול!

תתארו לכם שבן אדם הגיע ביום שבת לבית כנסת פה וקנה עליית 'שישי' – שלוש מאות שקלים, אין מי שיתחרה איתו. עלה. אל תשאל, באמצע קריאת התורה, הטלפון שלו צלצל, הוא מוציא את הטלפון, רואה מי מתקשר, אומר: אה זה יוסי, אני אחזור אליו במוצאי שבת.

תגיד, מישהו היה מעלה את הבן אדם הזה למוסף? איזה מוסף... באותו רגע זורקים אותו מפה!

עכשיו אני שואל: איזה עבירה הוא עשה? דרבנן! מוקצה, נגע במוקצה.

תגיד לי, בן אדם שאוחז ספר תורה בתפילת שמונה עשרה, לא פלאפון, תופס ספר תורה בשמונה עשרה, איזה איסור הוא עובר? איסור דרבנן! רבנן אמרו (ברכות כג): שלא יאחז אדם ספר תורה ויתפלל. זה עובר איסור דרבנן, וזה עובר איסור דרבנן.

זה נאמר על מי שאוחז ספר תורה. עכשיו תאר לך שהוא מחזיק טלפון רוטט בשעת התפילה? מה זה דרבנן... זה שתי דרבנן! איזה מפחיד זה! אותו היינו מעלים למוסף, נכון? מעלים אותו למוסף.

בורא עולם שלח לנו את זה עכשיו כדי שנדע: כבד את התפילה! תפילה זה דבר מאוד יקר! אם תדע לכבד את התפילה, גם אם סימנו אותך, גמרנו – אתה ניצול! אתה ניצול!

טפיחה של חיבה והוא היה נשאר ככולל

דבר שני: אלול תשפ"ד, אני סיפרתי לכם על איזה אברך שהתחתן והגיע פה לצפת ונכנס לכולל באלול. אחרי שבוע הוא הלך. הוא אמר: "אף אחד מהאברכים שנמצאים פה לא אמר לי שלום! מה אני, אוויר? מה אני, כלום? אני חתן טרי, עכשיו באתי מאיזה ישיבה, נכנסתי לכולל – אף אחד לא אמר לי אפילו שלום!"